

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Richarda Tomana a soudkyň JUDr. Renáty Zimové a JUD. Lady Závaškové ve věci

posuzovaného : T [redacted] P [redacted] narozený [redacted]
trvale bytem [redacted]
fakticky bytem [redacted]
zastoupený opatrovníkem Mgr. Adamem Buchtou
advokátem sídlem Říčanská 1984/5, Praha 10

za účasti : **Městská část Praha 4, IČO 00063584**
sídlem Antala Staška 2059/80b, Praha 4
Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 2
sídlem Lazarská 10/4, Praha 2
D [redacted] Š [redacted] narozená [redacted]
bytem [redacted]
zastoupená advokátem Mgr. Ing. Janem Kroftou
sídlem Senovážné náměstí 1464/6, Praha 1

o posouzení svéprávnosti, opatrovnictví člověka a schválení smlouvy o nápomoci
k odvolání D [redacted] Š [redacted] proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne
25. června 2020, č.j. 21Nc 4506/2018-142

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se **zrušuje** a věc se mu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Shora citovaným usnesením soud prvního stupně zastavil řízení o posouzení svéprávnosti a řízení o opatrovnictví T [redacted] P [redacted] (I. a II.), schválil Smlouvu o nápomoci ze dne 25.6.2020 mezi D [redacted] Š [redacted] a T [redacted] P [redacted] ve znění ve výroku usnesení uvedeném (III.), rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (IV.) a státu nepřiznal náhradu nákladů řízení (V.).
2. Takto soud prvního stupně rozhodl v řízení o omezení svéprávnosti a opatrovnictví posuzovaného, které zahájil usnesením ze dne 14.3.2019, č.j. 21Nc 4506/2018-14, z podnětu

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martinčová.

Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2, když podnět byl podložen znaleckým posudkem, z něhož vyplývalo, že jmenovaný trpí duševní poruchou, [REDAKCE] a sdělením, že z provedeného sociálního šetření vyplýnuly skutečnosti zakládající potřebu vyhodnotit jeho svéprávnost.

3. Osoby zúčastněné na řízení s ohledem na pozitivní vývoj stavu posuzovaného a jeho dobrou spolupráci s matkou paní Š [REDAKCE] navrhly, případně akceptovaly, řešení jeho situace schválením smlouvy o nápomoci, uzavřené mezi nimi dne 25.6.2020.
4. Soud prvního stupně po provedeném dokazování včetně znaleckého, jehož obsah i rozsah ozřejmil v bodech 6. až 12. odůvodnění rozsudku, odkázal na ust. §§ 45, 46, 47 a 55 o.z. a § 32 odst. 1 z.ř.s. a uzavřel, že ke dni jeho rozhodování nejsou dány podmínky pro to, aby byl posuzovaný omezen ve svéprávnosti, když sice bylo prokázáno, že v důsledku dopravní nehody v roce 2012 trpí [REDAKCE] které částečně ovlivňují jeho rozpoznávací a ovládací schopnosti, nicméně přibližně tři roky probíhá a je plně funkční jeho kooperace s matkou při řešení záležitostí, s nimiž potřebuje vypomoci, a uzavřená smlouva o nápomoci do budoucna tento stav potvrzuje a umocňuje. Využil proto tohoto méně omezujícího podpůrného opatření, smlouvu schválil a s odkazem na ust. § 13 z.ř.s. řízení zahájená výše citovaným usnesením zastavil. O nákladech řízení účastníků a státu rozhodl podle § 23 a § 43 z.ř.s.
5. Usnesení napadla paní D [REDAKCE] Š [REDAKCE] včasným a přípustným odvoláním, ve kterém uvedla, že od situace panující v době vydání napadeného rozhodnutí se stav podstatně změnil. Podporovaný opakovaně porušuje smlouvu o nápomoci a ta není dostatečným nástrojem k tomu, aby ho jako podpůrce mohla uchránit od rizik negativně ovlivňujících jeho život. K uzavření smlouvy přistoupila s tím, že si syn uvědomí vážnost situace, získá respekt a bude se o zachování své svéprávnosti snažit. Během tří měsíců se projevilo, že není schopen dostát svým závazkům a povinnostem ze smlouvy, a dostává se proto do problematických životních situací, které nezvládá řešit. Během deseti dnů utratil a rozpůjčoval veškeré finance, kterými disponoval, jak s nimi naložil, odmítl matce sdělit, po skončení nájemní smlouvy tak nemá prostředky související s uzavřením smlouvy nové, ačkoli byl nabádán k úsporám části financí a ačkoli matka měla snahu ho na uvedenou situaci připravit. Soustavně bagatelizuje a nerespektuje základní společenská pravidla, neuvědomuje si následky svého chování a odpovědnost přesouvá na okolí. Chová se lehkovážně, nechápe běžné životní situace a selhává v nich. Navrhla zrušení napadeného usnesení a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
6. Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 2 k odvolání uvedlo, že odvolatelkou tvrzené skutečnosti zakládají podezření, že smlouva o nápomoci skutečně není posuzovaným dodržována, vzájemná spolupráce s matkou se jeví nefunkční a zároveň přístup posuzovaného ke správě vlastních financí ohrožuje jeho oprávněné zájmy. Rady podpůrkyně jmenovaný odmítá a tím jí znemožňuje kontrolu hospodaření. Připojilo se k návrhu na zrušení usnesení s tím, že v dalším řízení bude zapotřebí doplnit dokazování právě ve vztahu k hospodaření jmenovaného s prostředky z výdělků a invalidního důchodu.
7. Odvolací soud v mezích podaného odvolání přezkoumal napadené usnesení soudu prvního stupně včetně řízení, které předcházelo jeho vydání, a dospěl k závěru, že nemá podmínky pro jeho potvrzení ani pro jeho změnu.

8. Podle § 13 odst. 1 z.ř.s. se řízení zahajuje i bez návrhu, není-li zákonem stanoveno, že lze řízení zahájit jen na návrh. Soud zahájí řízení bezodkladně poté, co se dozví o skutečnostech rozhodných pro vedení řízení podle tohoto zákona.
9. Ve vztahu k řízení o svéprávnosti procesní předpis nestanoví, že může být zahájeno pouze na návrh, proto soud prvního stupně postupoval správně podle výše citovaného ustanovení a z podnětu státního zastupitelství zahájil řízení o svéprávnosti a opatrovnictví jmenovaného sám.
10. Podle § 39 z.ř.s. má-li soud za to, že vzhledem k zájmům posuzovaného postačuje mírnější a méně omezující opatření, může v průběhu řízení (o omezení svéprávnosti) rozhodnout zejména o schválení smlouvy o nápomoci, schválení zastoupení členem domácnosti nebo jmenování opatrovníka.
11. I toto ustanovení soud prvního stupně plně respektoval (byť ne výslovně) a za souhlasu všech zúčastněných se zohledněním zájmů posuzovaného schválil smlouvu o nápomoci uzavřenou v průběhu řízení, když předcházející poměrně dlouho trvající stav spolupráce posuzovaného s jeho matkou nasvědčoval tomu, že takový postup bude prospěšný.
12. Podle § 28 odst. 1 a 2 z.ř.s. mohou být v odvolacím řízení uváděny nové skutečnosti a důkazy, které nebyly uplatněny před soudem prvního stupně. K novým skutečnostem a důkazům odvolací soud přihlédne, i když nebyly uplatněny. Bylo-li řízení možné zahájit i bez návrhu, odvolací soud není vázán mezemi, ve kterých se odvolatel domáhá přezkoumání rozhodnutí.
13. V mezích takové právní úpravy je zřejmé, že odvolací řízení v nesporných záležitostech je ovládáno principem úplné apelace, v souladu s ním jsou v odvolacím řízení přípustěny skutkové i důkazní novoty se současným uplatněním zásady vyšetřovací. Tato právní úprava zohledňuje situace, které mohou nastat, a také běžně nastávají, právě v řízeních týkajících se otázek fyzických osob či v řízeních péče soudu o nezletilé, tedy situace, kdy ačkoli soud prvního stupně podle skutkového stavu panujícího v době, kdy rozhodoval, náležitě zohlednil všechny rozhodné skutečnosti, po vydání jeho rozhodnutí tyto skutečnosti doznaly takových změn, za jakých rozhodnutí nemůže bez výhrad obstát. Ačkoli tedy soud prvního stupně rozhodl správně, v době přezkumu jeho rozhodnutí v odvolacím řízení v důsledku nových skutečností jeho rozhodnutí správné být nemusí. Tyto nové skutečnosti však nemohou zůstat stranou pozornosti odvolacího soudu a na rozdíl od běžného řízení sporného k nim musí být přihlédnuto.
14. Odvolací soud je dokonce povinen v rámci uplatnění vyšetřovací zásady provést i nové důkazy potřebné ke zjištění skutkového stavu, avšak při respektování ust. §§ 213 odst. 3 a 4 o.s.ř., tedy nemůže provést rozsáhlé dokazování nebo dokazování skutečností, k nimž dosud dokazování vedeno nebylo. Zároveň je povinen respektovat ust. § 153 odst. 1 o.s.ř., tedy rozhodnout podle zjištěného skutkového stavu.
15. V poměrech projednávané věci matka posuzovaného v odvolacím řízení tvrdí a hodlá prokazovat, že její dosavadní spolupráce se synem, promítnutá do schválené smlouvy o nápomoci, přestala být funkční, a postoj syna znemožňuje její naplnění, když nové skutečnosti se projevují zejména v jeho hospodaření s financemi. Takto tvrzený stav nepochybně bude vyžadovat provedení dokazování, a to dokazování skutečností, které dosud prokazovány nebyly, což podle výše citovaných ustanovení procesního předpisu již odvolacímu soudu nepřísluší.
16. Z výše uvedených důvodů odvolacímu soudu nezbylo, než podle ust. § 219a odst. 2 o.s.ř. napadené usnesení soudu prvního stupně zrušit a věc mu podle § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. vrátit k dalšímu řízení, ve kterém tento soud po doplnění dokazování podle návrhů účastníků,

případně podle vlastního uvážení, znovu zhodnotí možnost využití mírnějších a méně omezujících opatření ve vztahu k osobě posuzovaného, a pokud taková opatření neshledá využitelnými, podrobně se zaměří potřebu omezení jeho svéprávnosti jak co do obsahu jednotlivých právních jednání, tak do jejich rozsahu.

17. K procesnímu postupu soudu prvního stupně odvolací soud nad rámec výše uvedeného dodává, že pokud v řízení o svéprávnosti a opatrovnictví zahájeného soudem dojde k využití mírnějšího a méně omezujícího opatření, není namístě řízení o svéprávnosti zastavovat, k mírnějšímu opatření se přistupuje právě *v průběhu řízení o svéprávnosti* (§ 39 z.ř.s.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 2. listopadu 2020

Mgr. Richard Toman v.r.
předseda senátu